

Actuele rechtspraak handhaving en toezicht

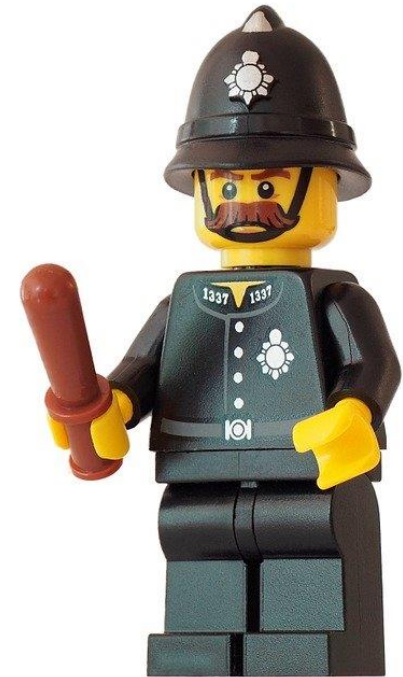
Juli – september 2020

Chantal van Mil

Inhoud

Actualiteiten 3e kwartaal 2020

- Procesbelang
- Controles
- Prioriteringsbeleid
- Concreet zicht op legalisatie
- Hoogte dwangsom
- Begunstigingstermijn
- Formulering last
- Overtreder
- Vertrouwensbeginsel
- Tijdsverloop
- Stuitingshandelingen en verbeurte
- Rechtskarakter waarschuwing
- Wet Damocles en woningsluiting
- APV
- Corona
- Actualiteiten wetgeving

Procesbelang

Ondertitel

ABRvS 1 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1523:

- Geen procesbelang bij hoger beroep. Activiteiten bedrijf waartegen handhavend moest worden opgetreden vanwege strijd met het bestemmingsplan, zijn definitief beëindigd.
- Hetgeen appellant met zijn hoger beroep heeft beoogd (handhavend optreden) kan niet meer worden bereikt.
- Ook de wens om een oordeel te krijgen over de uitspraak van de rechtbank met het oog op de toekomst levert geen procesbelang op.

ABRvS 1 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1527:

- Waarschuwing kende geldigheidstermijn van twee jaar. Deze termijn is verstreken en per die datum uitgewerkt.
- Geen belang meer bij beoordeling hoger beroep.

Controles

ABRvS 1 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1542:

- Er wordt niet in elke zaak van een bestuursorgaan verwacht dat het naar aanleiding van een handhavingsverzoek elke dag controleert.
- Wel is vereist dat het aantal controles representatief is en dat de wijze van toezichthouden die door een bestuursorgaan wordt gekozen, deugdelijk is.
- Mede omdat het college zelf aanleiding zag om met een controlesysteem te werken dat elke dag het geluid zou moeten meten om zodoende de tijdsduur van de activiteiten op de circuits te kunnen bepalen, had het daarvoor een systeem moeten kiezen dat ook daadwerkelijk elke dag functioneert.
- Aangezien dat bij dit systeem door de weersomstandigheden niet het geval was, had het college zijn standpunt niet enkel op de door dit systeem gedane metingen mogen baseren.

Controles

ABRvS 12 augustus 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1931:

- Aannemelijk dat de recreatiewoning in strijd met het bestemmingsplan werd gebruikt voor huisvesting van in elk geval één persoon.
- Eén controle voldoende. College niet gehouden om zijn verklaring over de andere bewoners te controleren en tweede controle evenmin nodig.
- Dat in andere (niet nader toegelichte) gevallen meerdere controles zijn gehouden, brengt niet met zich dat is gehandeld in strijd met het gelijkheidsbeginsel.

ABRvS 9 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2188:

- Aan invorderingsbesluit dient deugdelijke en controleerbare vaststelling van relevante feiten en omstandigheden ten grondslag te liggen.
- Inspectierapporten met overzicht controles. Na elke controle aangevuld. Invulformulier en foto's. Dat door één toezichthouder namens het team een samenvattend rapport is opgesteld en ondertekend op basis van meerdere controleverslagen en dat dagtekening op dat rapport ontbreekt, is op zich geen reden voor de conclusie dat rapport niet aan de invorderingsbesluiten ten grondslag kan worden gelegd.

Prioriteringsbeleid

ABRvS 15 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1636:

- Handhavingsbeleid mag er niet toe strekken dat tegen overtredingen met een lage prioriteit nimmer wordt opgetreden. Dit betekent niet dat bij handhaving geen prioriteiten mogen worden gesteld.
- Prioriteitstelling is toegestaan:
  - om in het kader van doelmatige handhaving onderscheid te maken in de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de handhavingstaak.
  - Prioritering kan bepalend zijn voor de mate waarin toezicht wordt gehouden op de naleving van voorschriften.
  - Ook mag prioritering inhouden dat bij bepaalde lichte overtredingen alleen naar aanleiding van een klacht/verzoek wordt beoordeeld of handhavend moet worden opgetreden.
- Beleid kent lage prioriteit toe aan bouwen van bergingen zonder omgevingsvergunning en er wordt enkel bij klachten handhavend opgetreden.
- Geen klacht ontvangen? Geen sprake van gelijke gevallen.

Concreet zicht op legalisatie

ABRvS 8 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1586:

- Het is niet voldoende dat bij het college in principe en onder voorwaarden bereidheid heeft bestaan om mee te werken aan de verlening van een omgevingsvergunning voor afwijking bestemmingsplan.
- Geen concreet zicht op legalisatie.

Hoogte dwangsom

ABRvS 2 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2101:

- Hoogte dwangsom.
- Het is niet ongebruikelijk om één dwangsom te verbinden aan een last die erop ziet dat meerdere handelingen moeten worden verricht om een overtreding ongedaan te maken.

Begunstigingstermijn

ABRvS 9 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2158:

- In strijd met artikel 4:8 lid 1 Awb geen vooraankondiging verzonden. Last rauwelijks ontvangen.
- Weliswaar bezwaren tegen begunstigingstermijn in bezwaar naar voren kunnen brengen en gehoord, maar ten tijde van hoorzitting was begunstigingstermijn al verstreken en was dwangsom al verbeurd. Overtreding was toen al beëindigd.
- Begunstigingstermijn in casu te kort omdat helft van deze termijn in de kerstperiode viel en omdat geen vooraankondiging was ontvangen.
- Gelet op de betrokken belangen kon college bij het besluit op bezwaar niet in redelijkheid besluiten om appellante onverkort aan de aan de last verbonden termijn te houden.
- Onder de gegeven omstandigheden van dit geval was het redelijk geweest om de termijn te verlengen tot de datum van de daadwerkelijke beëindiging van de overtreding.

Formulering last

Last voldoende duidelijk? (1)

ABRvS 15 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1659:

- Last onder bestuursdwang onduidelijk geformuleerd, omdat onduidelijk is wanneer sprake is van een dusdanig verminderde felheid van kleur dat aan de wensen van de CRK tegemoet wordt gekomen?
- Besluit: eerst goedkeuring van de CRK voordat appellante overgaat tot schilderen.
- Advies bezwaarschriftencommissie: limitatief verwijzen naar aantal kleuren die bij de wijk passen met bijbehorende RAL-codering of gelijksoortige aanduiding.
- Met besluit op bezwaar is last niet geconcretiseerd. College hoefde dat ook niet te doen.
- Uit de last volgt duidelijk dat appellante om duidelijkheid te verkrijgen de door haar gewenste kleur aan de CRK kan voorleggen. Door geen limitatieve opsomming van acceptabele kleuren in de last op te nemen behoudt appellante enige mate van keuzevrijheid en kan zij na goedkeuring van de CRK erop vertrouwen dat zij aan de last heeft voldaan. Dit draagt juist bij aan rechtszekerheid. Voor welstandstoets niet vereist dat feitelijke werkzaamheden eerst zijn voltooid.

Formulering last

Last voldoende duidelijk? (2)

Vzr. ABRvS 24 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1779:

- Artikel 5:32a Awb verplicht tot omschrijven herstelmaatregelen.
- Last: onvoldoende maatregelen genomen om te voorkomen dat granulaatkorrels buiten de inrichting terecht kunnen komen. Preventieve en repressieve maatregelen. Opgelegd om herhaling van de overtreding te voorkomen.
- Expliciete vermelding dat college overtreder niet zal voorschrijven welke maatregelen zij exact dient te nemen om verspreiding buiten de inrichting te voorkomen, omdat deze maatregelen veelal betrekking hebben op bedrijfsvoering. Keuze is aan overtreder.
- Vzr.: uit last blijkt onvoldoende wanneer sprake zal zijn van het nemen van voldoende maatregelen om aan de last te voldoen.
- Open norm. Zonder nadere uitwerking interpretatieproblemen.
- Daarbij: zowel repressieve als preventieve maatregelen. Strookt niet met elkaar. Onvoldoende duidelijk of sprake was van een overtreding en last dus ziet op beëindigen en beëindigd houden daarvan, of uitsluitend op voorkomen overtreding.

Formulering last

Last voldoende duidelijk? (3)

ABRvS 19 augustus 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1970:

- Strijd met artikel 5:9, onder a, Awb vanwege het niet in de besluiten vermelden in strijd met welke planregel uit bestemmingsplan werd gehandeld.
- Nu dit wel blijkt uit bezwaar, besluit op bezwaar en beroepschrift is voldoende duidelijk waarop last ziet. Toepassing 6:22 Awb.

ABRvS 19 augustus 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2001:

- Vaststellen overtreding als bedoeld in artikel 2:44 lid 1 APV is niet arbitrair. Uit last valt duidelijk af te leiden dat hij op een openbare plaats geen inbrekerswerktuigen bij zich mag dragen/vervoeren en dat last niet beperkt is tot breekijzer en handschoenen.
- Wat een inbrekerswerktuig is moet worden afgeleid uit de omstandigheden van het geval. Gelet op eerdere poging tot inbraak, de om 04:31 uur gemelde verdachte situatie, wegrennen toen politie ter plaatse kwam en het aantreffen van schroevendraaiers en WD40, heeft het college deze voorwerpen terecht als inbrekerswerktuigen aangemerkt.
- Minderjarig? Maakt voor bevoegdheid tot invordering niet uit, aangezien in de wet daarover geen bepaling is opgenomen.

Formulering last

Last te verstrekken?

ABRvS 1 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1520:

- Last niet te verstrekken.
- In redelijkheid kon worden gelast om keuken, badkamer en toilet te verwijderen, omdat met verwijdering van slechts één van deze voorzieningen, het bijgebouw eenvoudig geschikt kan worden gemaakt voor zelfstandig wonen.
- Dat de voorzieningen ook kunnen worden gebruikt ten behoeve van gebruik overeenkomstig de bestemming, is geen reden om hier anders over te oordelen.
- Appellant heeft niet onderbouwd dat hij de voorzieningen voor gebruik overeenkomstig de bestemming wil aanwenden. Hierbij is van belang dat appellant juist heeft verklaard dat hij het huidige gebruik wil voortzetten.

Overtreder

ABRvS 9 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2188:

- Machts criterium.
- Pas nadat is vastgesteld dat de betrokkene overtreder is, komt de vraag aan de orde of hij het in zijn macht heeft de overtreding te beëindigen, omdat hem alleen in dat geval een last onder dwangsom mag worden opgelegd.
- Recreatiepark. Bloot eigenaar gronden heeft het niet in zijn macht om overtreding te beëindigen.
- Geen bevoegdheid tot opleggen last.

Vertrouwensbeginsel

ABRvS 8 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1586:

- Toezegging dat in principe en onder voorwaarden medewerking wordt verleend aan een aanvraag om omgevingsvergunning voor afwijking bestemmingsplan t.b.v. gebruik pand voor kamerverhuur.
- Hieruit volgt niet dat het college zich op het standpunt heeft gesteld dat bestemmingsplan of overgangsrecht het gebruik van het pand voor kamerverhuur toestaat, maar juist dat sprake is van met bestemmingsplan strijdig gebruik.
- Geen uitlating die kan worden gekwalificeerd als een toezegging dat het gebruik van het pand voor kamerverhuur als zodanig zonder een omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan is toegestaan.

ABRvS 29 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1829:

- In procedure ligt besluit tot kostenverhaal voor feitelijke toepassing bestuursdwang voor.
- Appellant stelt niet dat door burgemeester het vertrouwen is gewekt dat wanneer tot feitelijke tenuitvoerlegging van de bestuursdwang zou worden overgegaan, de kosten daarvan niet op hem zouden worden verhaald.

Tijdsverloop

ABRvS 2 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2101:

- Appellant: dat bestaande constructie van de bouwwerken voldoende sterk is, volgt uit het feit dat bouwwerken al 15 jaar lang niet bezweken zijn. Voor die conclusie is geen deskundigenrapport nodig. Daarnaast voert hij aan dat hij na een bouwstop in 2002 mocht doorbouwen, zodat hij erop mocht vertrouwen dat er geen beletselen aan de bouw van de bouwwerken in de weg stonden en dat het college niet handhavend zou optreden.
- Afdeling: tijdsverloop geen bijzondere omstandigheid om van handhavend optreden af te zien.

ABRvS 2 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2092:

- Wet Damocles. Sluiting woning heeft tot doel bekendheid woning als drugspand in criminele circuit teniet te doen en herhaling te voorkomen. Verkoop woning en tijdsverloop tussen constatering overtreding en last tot sluiting, sloten herhaling overtreding niet zonder meer uit. Temeer omdat in nabije omgeving woning recent reeds meerdere malen middelen als bedoeld in lijst I en lijst II van de Opiumwet in woningen en lokalen aangetroffen zijn door de politie.

Stuitingshandelingen en verbeurte

ABRvS 9 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2188:

- Verbeurtebrieven zijn geen stuitingshandelingen als bedoeld in de artikelen 4:105 lid 1 en 4:106 Awb.
- Ook het nemen van een invorderingsbesluit stuit de verjaring niet.
- Vaststelling verbeurte per tijdseenheid: er moet per week worden vastgesteld dat de overtreding voortduurt. Pas na het verstrijken van een week dat de overtreding voortduurt, is een dwangsom verbeurd.

Waarschuwing

ABRvS 1 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1527:

- Waarschuwing in brief is geen besluit en hoeft daarmee ook niet te worden gelijkgesteld. Vgl. conclusie staatsraad advocaat-generaal mr. R.J.G.M. Widdershoven, ABRvS 24 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:249.

ABRvS 15 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1651:

- Artikel 13b Opiumwet: bij de invulling van de bevoegdheid van de burgemeester moet bij eerste overtreding het opleggen van een waarschuwing of een soortgelijke maatregel uitgangspunt zijn, maar van dat uitgangspunt mag in ernstige gevallen worden afgeweken.
- In casu ernstige situatie: 174 hennepplanten in professioneel uitziende kwekerij. Sluiting woning terecht.

Wet Damocles

Sluiting woning

ABRvS 15 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1682:

- Sluiting woning moet evenredig zijn. Aanwezigheid minderjarige kinderen op zichzelf geen bijzondere omstandigheid, maar kan tezamen met andere omstandigheden maken dat burgemeester niet in redelijkheid van zijn bevoegdheid gebruik kon maken.
- Burgemeester was er niet van op de hoogte dat ook een kind van 12 in de woning woonde. Het belang van dit kind niet meegewogen in besluitvorming. Motiveringsgebrek.

ABRvS 22 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1755:

- Termijn sluiting woning. Ten tijde van besluit op bezwaar was 3,5 maand van termijn verstreken en resteerde nog 2,5 maand.
- Rb. ten onrechte het moment van eigen uitspraak als referentie genomen voor het vaststellen van een resterende sluitingsduur van ruim een maand.
- Daarmee ten onrechte niet de feiten beoordeeld naar het moment dat het besluit is genomen.
- Burgemeester hoefde in de omstandigheid dat een korte sluitingstermijn resteerde geen aanleiding te zien om zijn besluit aan te passen.

APV

ABRvS 23 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2282:

- Sluiting krachtens artikel 2:46 lid 1 APV (sluiting van voor het publiek openstaande gebouwen, in casu garagebedrijf).
- Ook mogelijk als aannemelijk is dat in of vanuit gebouw activiteiten plaatsvinden die een gevaar opleveren voor de openbare orde. Niet vereist dat zich al een concrete verstoring van de openbare orde heeft voorgedaan of dat al strafbare feiten zijn gepleegd.
- Maar: in beleidsregel vastgelegd dat de in artikel 2:46 lid 1 Apv neergelegde bevoegdheid wordt gebruikt in situaties waarin de openbare orde al is verstoord. Voor sluiting is vereist dat zich al een concrete verstoring van de openbare orde heeft voorgedaan.
- Burgemeester erkent dat deze situatie zich niet voordoet.
- Artikel 2:46 lid 1 Apv mocht in casu niet worden toegepast.

APV

ABRvS 16 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2240:

- Hond terecht aangemerkt als gevaarlijke hond.
- Geen reden om bij uitleg begrip 'gevaarlijk' in APV aan te sluiten bij uitleg A-G HR van het begrip 'gevaarlijk' uit artikel 425 WvSr.
- Beoordelingsruimte college.
- Begrip 'gevaar' uit APV hoeft niet te worden beperkt tot gevallen waarin sprake is van levensgevaarlijke verwonding of doding.
- College heeft in redelijkheid niet hoeven besluiten gebod in duur te beperken nu onzeker is of het gedrag van hond na verloop van tijd niet meer gevaarlijk zal zijn.

Corona

Vzr. Rb. Oost-Brabant 3 juli 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:3752:

- Arbeidsmigranten. Vijf units zonder vergunning. Last onder dwangsom: verwijdering binnen drie weken. Uitzendbureau wil units gebruiken vanwege nijpende situatie bij slachterijen in Coronacrisis. Geen aanleiding om een voorlopige voorziening te treffen. Werkgever of uitzendbureaus moeten problemen zelf oplossen. Dat was ook vóór de Corona crisis het geval.
- Begunstigingstermijn niet bedoeld om de units te verkopen, maar om deze te verwijderen. Drie weken voldoende. Zeker nu er geen mensen meer in worden gehuisvest. "Dat is wellicht kapitaalvernietiging maar verzoeker had er ook voor kunnen kiezen om eerst toestemming te vragen voor het plaatsen van de units, zoals het hoort!"

Vzr. Rb. Zeeland-West-Brabant 6 augustus 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3658:

- Permanente bewoning recreatiewoning. Last onder dwangsom. Voorlopige voorziening toegewezen.

Vzr. ABRvS 19 juni 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1433:

- Niet mogelijk om aan last onder dwangsom te voldoen, omdat het door coronacrisis voor arbeidsmigranten niet mogelijk is om naar India terug te keren?
- Last houdt niet in dat de arbeidsmigranten terug moeten naar India, maar het gebruik van de recreatiewoningen anders dan voor recreatieve doeleinden te staken en gestaakt te houden.

Actualiteiten wetgeving

Eventuele subtitel in grijs

Wijziging Tijdelijke Wet Covid-19 (hamerstuk 24 September 2020)

- Verlenging tijdelijk karakter overgang bevoegdheden burgemeester naar voorzitter veiligheidsregio.
- Artikel 39 lid 1 Wet veiligheidsregio's omvat ook de bevoegdheid ex artikel 125 Gemeentewet tot oplegging last onder bestuursdwang en onder dwangsom ex artikel 5:32 lid 1 Awb.

Wijziging Wet Bibob (iwt per 1 augustus 2020)

- Nagaan justitiële antecedenten personen met feitelijke zeggenschap achter de schermen over vergunningaanvrager
- Bibob-onderzoek uitgebreid naar alle overheidsopdrachten (niet langer beperkt tot bouw, ICT en milieu)
- Bibob-onderzoek uitgebreid naar vastgoedtransacties bij overdracht erfpacht

Evaluatiewet bestuursrechtelijke geldschuldenregeling Awb (28 mei 2020 naar Tweede Kamer)

- Kwijtscheldingsregeling
- Verjaring kostenverhaal
- Opschorting verjaringstermijn verbeurde dwangsommen

Contact:

Chantal van Mil

024 – 382 83 12

c.van.mil@hekkelman.nl

